

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารในครอบครัวของนักเรียน เพื่อศึกษาระดับความมีคุณค่าในตนเอง และ เพื่อเปรียบเทียบความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการสื่อสารที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในเขตจังหวัดนนทบุรี ดังนี้ โรงเรียนแบ่งจมราชนุสรณ์ จำนวน 109 คน โรงเรียนนวมินทร์ราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี จำนวน 86 คน โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี จำนวน 23 คน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จำนวน 60 คน โรงเรียนบางบัวทอง จำนวน 82 คน โรงเรียนไทรน้อย จำนวน 32 คน รวมทั้งหมด 391 คน แล้วนำมารวบรวมเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สภาพครอบครัว ค่าเฉลี่ย ในส่วนการเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองทำการวิเคราะห์ด้วยความแปรปรวนทางเดียว (one way analysis of variance) ซึ่งผลการวิจัยได้นำเสนอด้วยตารางประกอบการบรรยายโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สภาพครอบครัว รายได้ของครอบครัว ดังแสดงในตาราง 3 ตาราง 4 ตาราง 5 ตาราง 6 และ ตาราง 7

ส่วนที่ 2 รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว และระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองรายค่านและที่จำแนกตามระดับชั้น แสดงไว้ตาราง 4 ตาราง 5 ตาราง 6 และ ตาราง 7

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของนักเรียนที่ได้รับรูปแบบการสื่อสารและระดับการศึกษาแตกต่างกันดังแสดงไว้ใน ตาราง 8 ตาราง 9 ตาราง 10 และตาราง 11

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for Social Science for Window Version 9.0) ได้ผลการวิเคราะห์ซึ่งสามารถนำมาอธิบายรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สภាពcroft ครัว และรายได้ของครอบครัว วิเคราะห์และการนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยหาความถี่ ร้อยละ ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละ ของนักเรียนในเขตจังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา สภាពcroft ครัว รายได้ของครอบครัว

ข้อมูล	จำนวน (<i>n=391</i> คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	120	30.7
หญิง	271	69.3
รวม	391	100.0
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 4	152	38.9
มัธยมศึกษาปีที่ 5	127	32.5
มัธยมศึกษาปีที่ 6	113	28.6
รวม	391	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (<i>n=391</i> คน)	ร้อยละ
สภาพครอบครัว		
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	320	81.8
บิดามารดาแยกกันอยู่	26	6.6
บิดามารดาห่างกัน	29	7.4
บิดาถึงแก่กรรม	15	3.8
มารดาถึงแก่กรรม	1	0.3
บิดามารดาถึงแก่กรรมทั้งคู่	0	0
รวม	391	100.0
รายได้ของครอบครัว		
<5,000	1	0.3
5,000-10,000	67	17.1
10,001-15,000	46	11.8
15,001-20,000	31	7.9
20,000-25,000	34	8.7
>30,000	74	6.1
ไม่ทราบ	117	29.9
รวม	391	100.0

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 69.8 รองลงมาเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 30.2 และกลุ่มตัวอย่างส่วนมากกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมากำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 32.5 ในด้านสภาพของครอบครัวส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกันคิดเป็นร้อยละ 81.8 รองลงมาบิดามารดาห่างกันคิดเป็นร้อยละ 7.4 ตามลำดับ ในส่วนรายได้ของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าบิดามารดารายได้เท่าไรคิดเป็นร้อยละ 29.9 รองลงมาครอบครัวมีรายได้ 5,000 – 10,000 คิดเป็นร้อยละ 17.1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว และระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง จำแนกตามรายด้านและรวม และจำแนกตามระดับชั้น แสดงไว้ตาราง 4 ตาราง 5 ตาราง 6 และตารางที่ 7

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรูปแบบการสื่อสารในครอบครัว

รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว	จำนวน (<i>n=391 คน</i>)	ร้อยละ
การสื่อสารแบบดูดาย	10	2.6
การสื่อสารแบบปกป้อง	86	22.6
การสื่อสารแบบเปิดเผย	107	27.4
การสื่อสารแบบเห็นพ้องต้องกัน	144	36.8
การสื่อสารแบบผสม	44	11.3
รวม	391	100.0

จากตาราง 4 พบร้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเห็นพ้องต้องกันคิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาเป็นรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเผยคิดเป็นร้อยละ 27.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละค่าเฉลี่ย และจำแนกตามระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของ
กลุ่มตัวอย่าง

ระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง	จำนวน(<i>n</i> =391)	ร้อยละ
ต่ำ	15	3.8
ปานกลาง	210	53.7
สูง	166	42.5
ค่าเฉลี่ย 30.59 SD = 6.65		

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 53.7 รองลงมา มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 42.5 และ ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของ
กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายด้าน

รายด้าน	\bar{X}	SD	ระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
ด้านตนโดยทั่วไป	15.00	3.33	ปานกลาง
ด้านสังคม(เพื่อน)	4.09	1.67	ปานกลาง
ด้านบิความารดา	5.63	1.70	สูง
ด้านโรงเรียน	3.09	1.31	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเมื่อจำแนกตามรายด้านจะพบว่า ด้านตนโดยทั่วไป ด้านสังคม (เพื่อน) และด้านโรงเรียน มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ด้านบิความารดา มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
จำแนกตามระดับการศึกษาและจำแนกตามรายด้าน

ความรู้สึกมีคุณค่า ในตนเอง (รายด้าน)	ระดับการศึกษา								
	ม.4			ม.5			ม.6		
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ
ด้านตนโดยทั่วไป	15.17	3.58	ปานกลาง	14.77	3.33	ปานกลาง	15.03	3.46	ปานกลาง
ด้านสังคม(เพื่อน)	4.22	.50	ปานกลาง	3.80	1.30	ปานกลาง	4.24	1.62	ปานกลาง
ด้านบิดา-มารดา	5.77	.59	สูง	5.48	1.58	สูง	5.60	1.79	สูง
ด้านโรงเรียน	3.28	1.27	ปานกลาง	3.09	1.36	ปานกลาง	3.21	1.30	ปานกลาง
รวม	28.43	6.42	ปานกลาง	27.15	6.08	ปานกลาง	28.07	6.45	ปานกลาง

จากตาราง 7 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 พบร้า ด้านตนโดยทั่วไป ด้านสังคม (เพื่อน) และ ด้านโรงเรียนมีระดับความมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านบิดามารดา อยู่ในระดับสูง เมื่อมองดูภาพรวมโดยจำแนกรายด้าน พบร้า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 มีระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของจำแนกรายชื่อ

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (รายชื่อ)	\bar{X}	SD
1. ด้านตนเองทั่วไป		
1.1 ข้าพเจ้าไม่ค่อยห่วนใจหรือต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ .41 .49		
1.2 ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจโดยไม่รู้สึกหนักใจเกินไป .57 .50		
1.3 ข้าพเจ้าต้องใช้เวลาานานกว่าจะคุ้นเคยกับสิ่งใหม่ ๆ .73 .45		
1.4 ข้าพเจ้ายอมแพ้ในสิ่งต่าง ๆ ง่ายมาก .79 .41		
1.5 เป็นเรื่องลำบากใจที่เกิดเป็นข้าพเจ้า .80 .40		
1.6 ชีวิตของข้าพเจ้าเต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย .68 .47		
1.7 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตัวเองตื้ดด้อย .24 .42		
1.8 เมื่อเทียบกับคนส่วนใหญ่แล้วข้าพเจ้าหน้าตาไม่ดี .59 .49		
1.9 บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าอยากรีบเป็นคนอื่น .56 .50		
1.10 ข้าพเจ้าไม่สามารถเป็นที่พึ่งของใครได้ .80 .40		
1.11 ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในตนเอง .53 .50		
1.12 ข้าพเจ้านั่งใจโลภอยู่ ๆ .66 .48		
1.13 ข้าพเจ้าอยากรีบเก็บไว้ .53 .50		
1.14 ข้าพเจ้าต้องมีคนคอยบอกเสมอว่าข้าพเจ้าต้องทำอะไรบ้าง .68 .47		
1.15 ในการทำงาน ไร้ข้าพเจ้าจะทำอย่างเต็มความสามารถ .77 .42		
1.16 โดยปกติข้าพเจ้าสามารถดูแลตัวเองได้ .92 .27		
1.17 ข้าพเจ้าเป็นคนที่ก่อนขึ้น床มีความสุข .84 .36		
1.18 ข้าพเจ้ารู้จักตัวเองดี .65 .48		
1.19 ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจและยึดมั่นในการตัดสินใจโดยไม่เปลี่ยนแปลง .44 .50		
1.20 จริง ๆ แล้วข้าพเจ้าไม่ชอบเป็นเด็กผู้ชาย/เด็กผู้หญิงอย่างที่เป็น .76 .42		
1.21 บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกละเอียดอ่อน .39 .49		
1.22 ข้าพเจ้าไม่แคร์ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นกับข้าพเจ้า .67 .47		
1.23 ข้าพเจ้าไม่เคยทำอะไรประ斯顿ความสำเร็จ .90 .31		
1.24 ข้าพเจ้าอารมณ์เสียง่ายเมื่อถูกคุกคาม .41 .49		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (รายข้อ)	\bar{X}	SD
2. ด้านสังคม (เพื่อน)		
2.1 Igor ฯ รู้สึกสนุกเมื่อออยู่กับข้าพเจ้า .76	.42	
2.1 ข้าพเจ้าเป็นที่นิยมหรือเป็นหัวใจในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน .45	.50	
2.2 เพื่อน ฯ มักคล้อยตามความคิดเห็นของข้าพเจ้า .41	.49	
2.4 คนอื่นได้รับการชื่นชมมากกว่าข้าพเจ้า .46	.50	
2.5 ข้าพเจ้าเป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น ได้ง่าย .75	.65	
2.6 ข้าพเจ้าไม่ชอบอยู่กับคนอื่น .70	.46	
2.7 เพื่อน ฯ วิพากษ์วิจารณ์ข้าพเจ้าบ่อยๆ .58	.49	
3. ด้านบุคลากร		
3.1 ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดง่ายเมื่อออยู่ที่บ้าน .64	.48	
3.2 พ่อแม่เข้าใจในความรู้สึกข้าพเจ้ามาก .70	.46	
3.3 พ่อแม่ดึงความหวังในตัวข้าพเจ้าสูงเกินไป .69	.46	
3.4 บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าอยากหนีออกจากบ้าน .75	.41	
3.5 พ่อแม่เข้าใจในตัวข้าพเจ้า .50	.50	
3.6 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าพ่อแม่วุ่นวายกับชีวิตข้าพเจ้า .80	.39	
3.7 ข้าพเจ้ากับพ่อแม่มีความสุขมากในการอยู่ด้วยกัน .83	.42	
3.8 เมื่อข้าพเจ้าอยู่บ้าน ไม่มีใครใส่ใจกับข้าพเจ้ามากนัก .68	.47	
4. ด้านโรงเรียน- การศึกษา		
4.1 ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจในการพูดหน้าห้องเรียน .45	.50	
4.2 บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดใจเมื่อออยู่ที่โรงเรียน .75	.43	
4.3 บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าห้อยแท้เมื่อออยู่ที่โรงเรียน .69	.46	
4.4 ในการทำอะไรข้าพเจ้าจะทำอย่างเต็มความสามารถ .92	.42	
4.5 ครูทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองไม่ดีเท่าที่ควร .54	.50	

จากตาราง 8 พนวจ เมื่อนองในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ สุดอยู่ในด้านตนโดยทั่วไปในข้อที่ถามว่า ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองต่ำต้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .24 ส่วน เป็นเบนมาตรฐานเท่ากับ .42 และสูงสุดอยู่ในด้านตนโดยทั่วไปในข้อที่ถามว่า โดยปกติข้าพเจ้า สามารถดูแลตัวเองได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .92 ส่วนเป็นเบนมาตรฐานเท่ากับ .27 เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่าด้านตนโดยทั่วไป ข้อที่มีค่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ถามว่า ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองต่ำต้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .24 ส่วนเป็นเบนมาตรฐานเท่ากับ .42 และข้อที่มีค่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ถามว่า โดยปกติข้าพเจ้าสามารถดูแลตัวเองได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .92 ส่วนเป็นเบนมาตรฐานเท่ากับ .27

ด้านสังคม (เพื่อน) ข้อที่มีค่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ถามว่า เพื่อนๆ มากถือว่าดีตามในความคิดเห็นของข้าพเจ้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .41 ส่วนเป็นเบนมาตรฐานเท่ากับ .49 และข้อที่มีค่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ถามว่า ใจๆ รู้สึกสนุกเมื่อ ออยู่กับข้าพเจ้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .76 ส่วนเป็นเบนมาตรฐานเท่ากับ .42

ด้านบิดามารดา ข้อที่มีค่าที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ถามว่า พ่อแม่เข้าใจในตัวข้าพเจ้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .50 ส่วนเป็นเบนมาตรฐานเท่ากับ .50 และข้อที่มีค่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ถามว่า ข้าพเจ้ากับพ่อแม่มีความสุขมากในการ ออยู่ด้วยกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .83 ส่วนเป็นเบนมาตรฐานเท่ากับ .42

ด้านโรงเรียน- การศึกษา ข้อที่มีค่าที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ ที่ถามว่า ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจในการพูดหน้าชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .45 ส่วนเป็นเบนมาตรฐาน เท่ากับ .50 และข้อที่มีค่าที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ถามว่า ในการทำ อะไร ข้าพเจ้าจะทำอย่างเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .92 ส่วนเป็นเบนมาตรฐานเท่ากับ .42

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรูปแบบการสื่อสารแตกต่างกันโดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวดังแสดงไว้ในตาราง 9 ตาราง 10 และตารางที่ 11

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแตกต่างกัน

รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว	ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง		
	\bar{X}	SD	F
แบบดูดาย	23.40	8.73	
แบบปักปือง	24.00	6.57	
แบบเห็นพ้องต้องกัน	28.84	6.14	14.754 .000
แบบผสม	29.43	5.25	
แบบเปิดเผย	29.73	5.13	

* $p < .001$

ตารางที่ 10 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแตกต่างกันโดยจำแนกเป็นรายคู่

รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว	ดูดาย	ปักปือง	เห็นพ้องต้องกัน	แบบผสม	เปิดเผย
แบบดูดาย ($\bar{X}=23.40$)	-	-	6.33*	5.44*	6.43*
ปักปือง ($\bar{X}=24.00$)	-	-	5.73*	4.84*	5.43*
แบบเห็นพ้องต้องกัน ($\bar{X}=28.84$)	-	-	-	-	-
แบบผสม ($\bar{X}=29.43$)	-	-	-	-	-
แบบเปิดเผย ($\bar{X}=29.73$)	-	-	-	-	-

จากตาราง 10 พนว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างที่มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเผยมีคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงสุดคือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 29.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.13 ส่วนรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบดูดายทำให้กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.73 เมื่อทำการเปรียบเทียบรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวในแต่ละรูปแบบพบว่ารูปแบบการสื่อสารในครอบครัวที่แตกต่างกันทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กลุ่มตัวอย่างที่ครอบครัวมีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเห็นพ้องต้องกันมีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบดูดายและแบบปักป้องโดยมีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกัน เท่ากับ 6.33 , 5.73 ตามลำดับกลุ่มตัวอย่างที่มีรูปแบบการสื่อสารแบบผสม มีค่าเฉลี่ยของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมากกว่า แบบดูดายและแบบปักป้องโดยมีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกัน เท่ากับ 5.44 , 4.84 ตามลำดับ และ กลุ่มตัวอย่างที่มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเผยมีค่าเฉลี่ยของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมากกว่าแบบดูดายและแบบปักป้องโดยมีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกัน 6.43, 5.43 (ดังตาราง 10)

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแตกต่างกันในแต่ละระดับชั้น

ระดับชั้นเรียน	ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง			
	\bar{X}	SD	F	P-value
มัธยมศึกษาปีที่ 4	28.43	6.42		
มัธยมศึกษาปีที่ 5	27.15	6.08	1.478	.229
มัธยมศึกษาปีที่ 6	28.07	6.45		

* $p < .05$

จากตาราง 11 พนว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เท่ากับ 28.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.42 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เท่ากับ 27.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.08 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เท่ากับ 28.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.45 เมื่อทำการเปรียบเทียบตามระดับชั้นเรียนที่ต่างกัน พนว่า ระดับชั้นเรียนที่แตกต่างกันไม่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน